

Tønder, hvor mange Huller og den Slags Ting der skal være. Det kan meget godt ordnes administrativt, og jeg tror netop, at Administrationen meget vel kan ordne disse Sager. Fordringerne til Hygiejnen, til Regler, som sætte os i Stand til at bevare sunde Forhold, ere i stadig Udvikling, og Love, som bestemme noget paa dette Omraade, ville stadig risikere at blive forældede; men Administrationen kan godt ordne disse Forhold, og naar den gør det, som den faktisk har gjort det i de senere Aar, ere vi sikkert ogsaa meget vel stillede dermed. Dersom det ærede Medlem vil følge med ud paa Landet, vil han se ny Skoler, der ere byggede efter Skoleloven af 1899. Jeg vil ikke sige, at det just er Palæer, men det er meget vel indrettede Skoler; at de have været Kommunerne noget dyrere, er en anden Sag. Jeg tror, at de kunde være byggede lige saa gode og sunde og endda betydelig billigere; men det, at der bygges saadanne Skoler, og hvad dermed hører, i en Kommune, fører med sig, at man ikke i en saadan Kommune kan have de Ting, som det ærede Medlem omtalte. Jeg tror altsaa, at denne Sag kan ordnes administrativt, og kan derfor ikke anse det for heldigt at stemme for denne Ændring.

Lange: I det store og hele skal jeg erkende, at de Ændringer, der ere foreslaaede af det ærede Udvalg, imødekomme en Del af de Tanker, jeg fremsatte ved Sagens første Behandling, men der er dog enkelte, som give mig Anledning til at tage Ordet. Jeg nævner saaledes det første Ændringsforslag, som er stillet af hele Udvalget. Det staar for mig som tvivlsomt, hvorvidt det er en Forbedring, i ethvert Tilfælde vil det for mange Købstadskolers Vedkommende ikke være det. Som Følge af denne Ændring vil det være nødvendigt at holde to Eksaminer om Aaret. Man er i mange Byer gaaet bort her fra, og selv om Eksamen kun skal afholdes for de Elever, der skulle konfirmeres, er det alligevel en Ændring, som Skolerne i de fleste Tilfælde ikke ville være tilfredse med.

Et Mindretal har under ny § 3 stillet en Ændring — Nr. 4 —, som jeg i det store og hele ikke kan slutte mig til. Jeg vil dog tilstaa, at for mig staar det saaledes, at adskillige af disse Krav med Rette kunde indføres i en Lov. Jeg skal kun nævne det i sanitær Henseende meget betydningsfulde Paabud om et tilstrækkeligt Antal Spyttebakker i Skolestuerne;

ligeledes om, at Skolernes Rengøring bliver bekostet af Kommunerne. Jeg anser det for ukorrekt, at denne Byrde paahviler Læreren, som i Forvejen har Engagement nok for sin Tid. Endelig tror jeg ogsaa, at Kappeovne i Skolestuerne vilde være en Reform af stor Betydning. Jeg tror ikke, at det vilde være et uoverkommeligt Krav til Kommunerne, og jeg er vis paa, at det vilde hjælpe meget til at skaffe bedre Luft i Skolestuerne. — Hvad det meget omtalte Spørgsmaal om Retirader og lignende angaar, kan jeg ikke være enig med den sidste ærede Taler i, at man ikke i Loven skulde kunne paabyde, at de bleve indrettede paa forsvarlig Maade. Man har i denne Henseende forskellige Forpligtelser over for Skolen, som virkelig maa opfyldes. — Ændringerne under Nr. 16 og 17 tager jeg under et, idet jeg beklager, at det Mindretal, som har stillet dem, er blevet saa kolossalt lille. Det er nemlig noget, som burde vedtages her i Salen. Jeg mener nu som ved første Behandling, at hvad enten en Lærer har gjort Tjeneste ved en eller flere Kommuners Skolevæsen, er han lige berettiget til at faa hele sin Tjenestetid fuldt ud beregnet i Henseende til hans Anciennet. Ja, jeg mener endogsaa nu som ved første Behandling, at det maaske er heldigere, at en Lærer har været ved forskellige Skoler, idet det jo kan være en Fordel at have set Forholdene ved forskellige Skoler fremfor stadig væk at skulle blive ved den samme Skole. Nu erkender jeg, at hvis den højtærede Minister og det ærede Udvalg ikke kunne gaa ind derpaa, kan Ændringsforslaget under Nr. 18 nok betragtes som det, man subsidiært kunde slutte sig til, hvad jeg ogsaa vil gøre. Men jeg kan dog ikke undlade at sige, at jeg efter min personlige Overbevisning i første Linie maa stemme for Ændringerne under Nr. 16 og 17.

Ændringsforslaget under Nr. 21 er desværre ogsaa stillet af et lille Mindretal. Paragraffen ordner Anciennetetsspørgsmaalet for de Lærere, der have været ansatte ved Realskoler og de saakaldte Friskoler. Ved Lovens første Behandling udtalte jeg her som et meget varmt Ønske, at de Lærere, som vare ved de statsunderstøttede Realskoler, kunde komme med under denne Beregning. Disse arbejde nemlig absolut under selvsamme Forhold som Lærerne under Folkeskolen og have det selv samme Maal for Øje. Derfor mener jeg, at Aaremaalet ikke burde afkortes til det halve, som der her er foreslaet af dette lille